

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยในร้อยลunenี้มุ่งที่จะศึกษาผลของการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีที่มีต่อรายการคงค้าง โดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร และศึกษาการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ที่มีต่อการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงผลการวิจัยตามวิธีการที่ได้อธิบายไว้ในบทที่ 3 โดยผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาของบริษัทตัวอย่างและผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 1

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาของบริษัทตัวอย่างและผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 2

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาของบริษัทตัวอย่างและผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 3

ส่วนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยและอภิปราย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาของบริษัทตัวอย่างและผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 1

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร

1. ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาของบริษัทตัวอย่าง

บริษัทตัวอย่างที่นำมาทดสอบตามสมมติฐานที่ 1 เป็นกลุ่มบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2551 โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 175 ตัวอย่าง แสดงตามตารางที่ 4-1 ดังนี้

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี

บริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี	จำนวนตัวอย่าง	รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (หน่วย: ร้อยละ)			
		ค่าเฉลี่ย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี	175	0.941	0.003	1.867	0.361
ปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี	175	0.972	0.001	1.994	0.375

จากตารางที่ 4-1 จะเห็นว่า ตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์มีจำนวนทั้งหมด 175 ตัวอย่าง โดยกลุ่มปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีจำนวน 175 ตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.941 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.003 และ 1.867 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.361 ส่วนกลุ่มตัวอย่างปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีจำนวน 175 ตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.972 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.001 และ 1.994 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.375

2. ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร

การศึกษาความสัมพันธ์ของการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีกับรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2551 ซึ่งผลการทดสอบค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี และค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี โดยใช้การทดสอบแบบ One-Sample t-test เป็นดังนี้

ตารางที่ 4-2 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร

บริษัทที่มีการหมุนเวียน ผู้สอบบัญชี	N	รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (หน่วย : ร้อยละ)			
		Mean	Std. Deviation	t	p-value
ปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบ บัญชี	175	0.941	0.361	34.426	0.000**
ปีก่อนที่จะมีการ หมุนเวียนผู้สอบบัญชี	175	0.972	0.375	34.237	0.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-2 แสดงผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี และปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี พบว่าค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี และค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ามีการเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเกิดขึ้นทั้งปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีและปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีของบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี

3. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม สำหรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม (Paired Samples t-test) ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 1 การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร

ตารางที่ 4-3 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม ซึ่งแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารสำหรับบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2551 ระหว่างค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี และค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ดังนี้

ตารางที่ 4-3 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม สำหรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1

บริษัทที่มีการหมุนเวียน ผู้สอบบัญชี	ปีที่มีการ หมุนเวียนผู้สอบ บัญชี		ปีก่อนที่จะมีการ หมุนเวียนผู้สอบ บัญชี		t	p-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	รายการคงค้างโดยใช้ดุลพินิจของ ผู้บริหาร	0.941	0.361	0.972		

จากตารางที่ 4-3 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหาร สำหรับบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2551 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหาร ระหว่างระหว่างปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีกับ ปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .05

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาของบริษัทตัวอย่างและผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 2

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 เมื่อ กลด. มีการประกาศให้มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี การใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหารหลังการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี แตกต่างจากการใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหาร ก่อนการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี

1. ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาของบริษัทตัวอย่าง

บริษัทตัวอย่างที่นำมาทดสอบตามสมมติฐานที่ 2 เป็นกลุ่มบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ในช่วงปีหลังออกประกาศเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2549 ถึงปี พ.ศ. 2551 โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 142 ตัวอย่าง ตามตารางที่ 4-4 ดังนี้

ตารางที่ 4-4 ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงปีหลังออกประกาศเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี

บริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี	จำนวนตัวอย่าง	รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (หน่วย: ร้อยละ)			
		ค่าเฉลี่ย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี	142	0.930	0.003	1.867	0.379
ปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี	142	0.997	0.023	1.994	0.322

จากตารางที่ 4-4 จะเห็นว่า ตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงปีหลังออกประกาศเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2549 ถึงปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนทั้งหมด 142 ตัวอย่าง โดยปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.930 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.003 และ 1.867 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.379 ส่วนปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.997 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.023 และ 1.994 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.322

2. ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยการใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ในช่วงปีหลังออกประกาศเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี

การศึกษาการใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงหลังออกประกาศของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2551 โดยใช้การทดสอบแบบ One-Sample t-test เป็นดังนี้

ตารางที่ 4-5 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ในช่วงปีหลังออก
ประกาศเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี

บริษัทที่มีการหมุนเวียน ผู้สอบบัญชี	N	รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (หน่วย : ร้อยละ)			
		Mean	Std. Deviation	t	p-value
ปีที่มีการหมุนเวียน ผู้สอบบัญชี	142	0.930	0.379	29.233	0.000**
ปีก่อนที่จะมีการ หมุนเวียนผู้สอบบัญชี	142	0.997	0.322	36.803	0.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-5 แสดงผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร
ในช่วงหลังออกประกาศของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เรื่องการ
หมุนเวียนผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2549 -พ.ศ. 2551 พบว่าค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของ
ผู้บริหารของปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี และค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของ
ผู้บริหารของปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
แสดงว่ามีการเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเกิดขึ้นทั้งปีที่มี
การหมุนเวียนผู้สอบบัญชีและปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีของบริษัทที่มีการ
หมุนเวียนผู้สอบบัญชีในช่วงหลังออกประกาศให้ใช้การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี

3. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม สำหรับสมมติฐาน
การวิจัยที่ 2 ในช่วงปีหลังออกประกาศเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2
กลุ่ม ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 3 การใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร หลัง
ออกประกาศของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เรื่องการหมุนเวียนผู้สอบ
บัญชี แตกต่างจากการใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ปีก่อนที่บริษัทจะมีการ
หมุนเวียนผู้สอบบัญชี

ตารางที่ 4-6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม ซึ่ง
แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร
ในช่วงปีหลังออกประกาศเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี (พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2551) ดังนี้

ตารางที่ 4-6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม
สำหรับสมมติฐานการวิจัยที่ 2

บริษัทที่มีการหมุนเวียน ผู้สอบบัญชี	ปีที่มีการ หมุนเวียนผู้สอบ บัญชี		ปีก่อนที่จะมีการ หมุนเวียนผู้สอบ บัญชี		t	p-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจ ของผู้บริหาร	0.930	0.379	0.997		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-6 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร สำหรับบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ในช่วงหลังออกประกาศปี พ.ศ. 2549 ถึง พ.ศ. 2551 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ระหว่างระหว่างปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีกับ ปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่าบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ในช่วงหลังออกประกาศปี พ.ศ. 2549 ถึง พ.ศ. 2551 นั้นมีค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารแตกต่างกัน และค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการออกประกาศให้ใช้การหมุนเวียนผู้สอบบัญชานั้น สามารถช่วยลดค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาของบริษัทตัวอย่างและผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 3

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 3

1. ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาของบริษัทตัวอย่าง

สำหรับสมมติฐานการวิจัยที่ 3 นั้น มีขึ้นเพื่อการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ที่มีต่อการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2551 ตัวแปรที่สนใจศึกษา คือ ผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสมในช่วงเวลา 3 วัน ($t \pm 1$), 5 วัน ($t \pm 2$), และ 7 วัน ($t \pm 3$) จำนวน 251 ตัวอย่าง ตามตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4-7 ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม

CAR	จำนวนตัวอย่าง	ผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม (CAR)			
		ค่าเฉลี่ย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
CAR $t \pm 1$	251	0.227	0.000	7.870	0.864
CAR $t \pm 2$	251	0.273	0.000	7.236	0.908
CAR $t \pm 3$	251	0.379	0.000	9.726	1.366

จากตารางที่ 4-7 จะแสดงผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม (CAR) ในช่วงวันที่มีการแจ้งข่าวเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี (วันที่มีมติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเรื่องการพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี พ.ศ. 2549 ถึงปี พ.ศ. 2551 พบว่า

CAR $t \pm 1$ เป็นตัววัดผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม ช่วงวันที่ $t \pm 1$ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.227 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดเท่ากับ 0.000 และ 7.870 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.864

CAR $t \pm 2$ เป็นตัววัดผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม ช่วงวันที่ $t \pm 2$ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.273 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดเท่ากับ 0.000 และ 7.236 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.908

CAR $t \pm 3$ เป็นตัววัดผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม ช่วงวันที่ $t \pm 3$ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.379 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดเท่ากับ 0.000 และ 9.726 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.366

ซึ่งจากจำนวนตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำนวน 251 ตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยผลตอบแทนของหลักทรัพย์ไม่ปกติสะสม มากที่สุด ในช่วงเวลา $t \pm 3$ เท่ากับ 0.379 และมีค่าผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม ต่ำที่สุด และสูงที่สุด อยู่ในช่วงเวลา $t \pm 3$ เช่นกัน มีค่าเท่ากับ 0.000 และ 9.726 ตามลำดับ

2. ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ ที่มีต่อการหมุนเวียนของผู้สอบบัญชี ผู้วิจัยได้ศึกษาการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ในช่วงเวลา ก่อน และหลังวันที่มีการแจ้งข่าวเรื่องการหมุนเวียนของผู้สอบบัญชี (วันที่มีมติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เรื่องการพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 3 วัน ($t \pm 1$), 5 วัน ($t \pm 2$), และ 7 วัน ($t \pm 3$) เพื่อทดสอบว่าการแจ้งข่าวเรื่องการหมุนเวียนของผู้สอบบัญชีของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีผลต่อการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ หรือไม่ตามสมมติฐานการวิจัยที่ 3 การหมุนเวียนของผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ ดังนี้

ตารางที่ 4-8 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม

CAR	N	ผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม (CAR)			
		Mean	Std. Deviation	t	p-value
CAR $t \pm 1$	251	0.227	0.864	4.161	0.000**
CAR $t \pm 2$	251	0.273	0.908	4.774	0.000**
CAR $t \pm 3$	251	0.379	1.366	4.406	0.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4-8 แสดงผลการทดสอบค่าเฉลี่ยผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม (CAR) ในช่วงเวลา 3 วัน ($t \pm 1$), 5 วัน ($t \pm 2$), และ 7 วัน ($t \pm 3$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.227, 0.273 และ 0.379 ตามลำดับ และทั้งสามช่วงเวลา มีค่า p-value เท่ากับ 0.000 ซึ่งค่า p-value ทั้งสามช่วงเวลา มีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่ามีการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์เมื่อมีการหมุนเวียนของผู้สอบบัญชี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2551

ส่วนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยและอภิปราย

1. ผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยที่ 1 การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์มีจำนวนทั้งหมด 175 ตัวอย่าง โดยกลุ่มปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีจำนวน 175 ตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.941 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.003 และ 1.867 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.361 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มตัวอย่างปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีจำนวน 175 ตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.972 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.001 และ 1.994 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.375 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร สำหรับบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2551 ระหว่างค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี และค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี พบว่าค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีในช่วงเวลาก่อนและหลังการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งผลของการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานงานวิจัยที่ 1 ที่ตั้งไว้

ดังนั้นจากการศึกษาจึงพบว่าการหมุนเวียนผู้สอบบัญชานั้น ยังไม่สามารถช่วยลดรายการคงค้างซึ่งใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารได้

2. ผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยที่ 2 เมื่อ กลด. มีการประกาศให้มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี การใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารหลังการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี แตกต่างจากการใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ก่อนการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงปีหลังออกประกาศเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2549 ถึงปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนทั้งหมด 142 ตัวอย่าง โดยปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.930 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.003 และ 1.867 และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.379 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้าง โดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงหลังออกประกาศ เรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี พบว่าค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของปีที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี แตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.997 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารเท่ากับ 0.023 และ 1.994 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.322 และผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงหลังออกประกาศ เรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ค่าเฉลี่ยรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของปีก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี แตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย เมื่อ กลต. มีการประกาศให้มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี การใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารหลังการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี แตกต่างจากการใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ก่อนการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี พบว่าค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีในช่วงเวลาหลังจากที่มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีมีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในช่วงเวลาก่อนที่จะมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ดังนั้น การออกประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี จึงมีผลต่อการใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. ผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยที่ 3 การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ ผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม (CAR) ในช่วงวันที่มีการแจ้งข่าวเรื่องการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2549 ถึงปี พ.ศ. 2551 พบว่า ผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม ช่วงวันที่ ± 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.227 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดเท่ากับ 0.000 และ 7.870 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.864, ผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม ช่วงวันที่ ± 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.273 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดเท่ากับ 0.000 และ 7.236 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.908 และผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม ช่วงวันที่ ± 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.379 โดยมีค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดเท่ากับ 0.000 และ 9.726 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.366 จากจำนวนตัวอย่าง 251 ตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยผลตอบแทนของหลักทรัพย์ไม่ปกติสะสม มากที่สุด ในช่วงเวลา ± 3

เท่ากับ 0.379 และมีค่าผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติสะสม ค่าที่สุด และสูงที่สุด อยู่ในช่วงเวลา ± 3 เช่นกัน มีค่าเท่ากับ 0.000 และ 9.726 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ พบว่า การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ มีการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์เมื่อมีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2551 ผลการทดสอบ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า คำนัยสำคัญทางสถิติของผลตอบแทนของหลักทรัพย์ไม่ปกติสะสมทั้งสามช่วงเวลา CAR ± 1 , CAR ± 2 และ CAR ± 3 เท่ากับ 0.000 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานงานวิจัย

ตารางที่ 4-9 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05
HR1 : การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้าง โดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหาร	ปฏิเสธ
HR2 : เมื่อ กลด. มีการประกาศให้มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี การ ใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหารหลังการ หมุนเวียนผู้สอบบัญชี แตกต่างจากการใช้รายการคงค้างโดย ใช้ดุลพินิจของผู้บริหารก่อนการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี	ยอมรับ
HR3 : มีการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์เมื่อมีการหมุนเวียน ผู้สอบบัญชี	ยอมรับ